

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 24—	12—	6—	2—
v upravnstvu prejeman:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 22—	11—	5-50	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izboja vank dan sveder izvzemati modelje na pravnike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto skupaj naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 25—	13—	6-50	2-30
za Nemčijo:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
	K 30—	15—	7-50	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 88.

Borba proti italijanski fakulteti v Trstu.

Dunaj, 20. marca.

Včeraj se je vršil na Dunaju drugi veliki jugoslovanski dijaški shod v znamenju protesta proti krvavim dogodkom na Revoltelli in proti denunciacijam, katerih se v najnovejšem času poslužujejo Italijani namram nam. Shod je bil zaeno krasna afirmacija trdne volje cele jugoslovanske mladine se boriti za naše visokošolske in ostale kulturne potrebe do skrajnosti. Na shodu so se pretresale tudi razne eventualnosti s katerimi je treba računati, ako je res (in zanesljive informacije pravijo, da je), da je nastal v vprašanju italijanske fakultete odločen preobrat. Če je Stürgkhova vlada za italijansko fakulteto v Trstu, potem moramo računati z možnostjo, da nam ves naš odpor ne bo pomagal. Grozi nam pa še nekaj drugega. Posl. Pitacco je pred par dnevi interveniral pri baronu Heinoldu ter pri tem poudarjal, da je ustanovitev italijanske fakultete v Trstu danes že nekaka državna potreba proti naraščajoči jugoslovanski nevarnosti. Mnenje, da bi bila tržaška italijanska visoka šola le torišče novih in ostrih narodnostnih bojov, je ovrgeto onorevole Pitacco s trditvijo, da mora italijanska fakulteta ako pride v Trst, biti itak dostopna le italijanskim dijakom. Skliceval se je pri tem na sam tekst vladne predloge o italijanski fakulteti. Mi smo svoj čas, ko se je o tej predlogi v budgetnem odseku razpravljalo, opozarjali na nevarnost, katero vsebuje § 1. predloge. Reklo se nam je takrat, da pretiravamo. Kako prav smo imeli, kaže Pitaccova intervencija.

Za kaj gre? Po vladini predlogi, ozir. po sklepu budgetnega odseka se naj glasi § 1. italijanske fakultetnega zakona: »Da se zadosti kulturnim potrebam državljanov italijanske narodnosti je ustanoviti ... samostojno pravno fakulteto z italijanskim predavalnim jezikom v Trstu.« Zakonska določba vsebuje torej ob enem motivacijo, kar je v moderni zakonodaji pravcata kurioziteteta.

Tem čudnejša, ker je samoobsebi umevno, da se ustanavljajo visoke šole zato, da se zadosti kulturnim potrebam. Toda konjsko kopito se vidi že od daleč. Zakon pravi, da naj fakulteta v Trstu zadosti kulturnim potrebam državljanov italijanske narodnosti. To se pravi naravnost povedano, da bodo državljani neitalijanske narodnosti od te visoke šole izključeni! Vladi je šlo pač v prvi vrsti za besedo »državljanji«, na katero bi se mogla opirati ako bi regnoli preveč pritiskali. Italijani so se seveda vrgli na besedo »italijanska narodnost«, iz katere se da tako lepo sklepati, da zlasti jugoslovanski dijaštvo nima na fakulteti z italijanskim učnim jezikom ničesar iskati.

Ako pride torej do visoke šole v Trstu, potem se nam pripravlja nekaj posebnega — fakulteta, ki stoji izven na celim svetu priznanega principa slobodne dostopnosti, univerza, za katero ne bo toliko merodajna predpisana znanstvena kvalifikacija, kakor pa (na še nepoznan način) izstavljen certifikat, da se slušatelj krepko in uspešno priznava za Italijana. To je unikum, ki bi ga zamanj po celim svetu iskali.

Italijani in vlada se te kurioznosti ne plašijo, ker je njihov strah pred »jugoslovansko nevarnostjo« prevelik. Kajti ako se ustanovi v Trstu slobodna dostopna visoka šola — pa makar z italijanskim učnim jezikom — potem se bo takoj pokazalo, da je Trst naravno središče jugoslovanskega ozemlja, ne pa italijanskega.

Visoke izobrazbe si mora naša mladina sedaj iskati po raznih univerzah širom Avstrije — v trenutku pa, ko bi bila v Trstu ustanovljena fakulteta, bi se glavni tok naših mladih juristov naravno obrnil v ta naš najbližji in najprikladnejši centrum. V Trstu bi bila naša mladina takorekoč doma, če tudi bi morala za enkrat posesti italijansko visoko šolo. Na drugi strani pa je Trst preveč oddaljen od italijanskega ozemlja (tirolskega), da bi smel računati na posebno frekvenco italijanskega dijaštva, ki bi morda bila vsled agitacije prva leta zadovoljiva, pozneje pa gotovo prav majhna. Računati se mora torej že v naprej z eventual-

nostjo, da bi na tržaški laški fakulteti že od vsega začetka bil jugoslovanski element močnejši kakor italijanski ali z drugimi besedami: ta laška fakulteta bi imela sicer popolnoma italijansko uredbo po večini svojega slušateljstva pa bi bila pravzaprav jugoslovanska. Tako stanje bi bilo gotovo nevzdržljivo in bi se moralo v do glednem času prilagoditi dejanskim razmeram ali z utrkvizacijo fakultete ali na kak drug način.

Vse to pa je v trenutku izključeno, ko zadene nas Jugoslovane glede Trsta nekako šolsko ali izobražensko izgnanstvo, kakor ga iz strahu pred nami zahteva v imenu Italijanov onorevole Pitacco in kakor ga pripušča zgoraj citirani prvi paragraf predloge o italijanski fakulteti.

Ustanovitev take fakultete je brezdvomno za nas še mnogo opasnejše, kakor pa aktiviranje italijanske visoke šole sploh.

Z ozirom na neizključeno možnost, da pride v do glednem času do rešitve italijanskega visokošolskega vprašanja, zahteva prvi paragraf tozadevne predloge posebno pažljivo naših političnih krogov. Ko se je svoj čas v proračunskem odseku o predlogi razpravljalo, sta stavila zastopnika slovenska, posl. Verstovšek in Gostinčar vse mogoče in nemogoče spreminjevalne ter dodatne predloge — spregledala pa sta žal, kje da tiči naj. čerja opasnost.

Ljubljana in deželno-zborska večina.

Na občnem zboru »Naprednega gospodarskega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo«, o katerem samem prinašamo poročilo na drugem mestu, je izvajal župan ljubljanski gospod

dr. Ivan Tavčar

seledeče: Cenjeni zborovalci!

Povabili ste me, da se udeležim vašega občnega zbora in v čast si štejem, da sem se vašemu pozivu mogel odzvati, ker poznam veliko delavnost vašega društva in njegovo veliko korist za stranko.

Kot župan ljubljanski in deželni poslanec tega mesta hočem pri tej priliki na kratko govoriti o razmerju našega mesta napram deželnemu zboru.

Gospoda! Ljubljana mora boriti težek boj na dve strani, na eni strani proti večini našega deželnega zbora, na drugi strani pa proti deželni vladi, ki daje, — in to je posebno pokazala zopet v zadnjih dneh, — tej večini našega deželnega zbora največjo potuho. — Ravno zadnje dni je prišla z Dunaja odločba, s katero se je s strani ministrstva zavrnila zahteva mestne občine, da bi se mestni občini dala pravica do izrabe

vodnih sil.

ki bodo nastale v Ljubljani, in o katerih bi sodil vsak človek, da gredo mestni občini. Če bo dala Ljubljana na svojem toku skozi mesto koristno moč, potem bi bila pač občina prva poklicana, da to moč izrabi. Drugega mnenja pa so bili gospodje v našem deželnem zboru in so se vtaknili v to stvar, — rekel bi iz same nagajivosti.

Električna naprava na Ljubljani more prinesiti samo Ljubljani primerne dohodke, za deželo pa je taka naprava samo igrača, od katere dežela nikdar ne bo ničesar imela. To se je tudi dogladno pri razpravi s strani objektivnih izvedencev in je tudi splošno znano. Vzlic temu pa je mestna občina pri ministrstvu propadla s svojo zahtevo. Jasnó je, da bo mestna občina poskusila še zadnji korak in bo vložila

pritožbo na upravno sodišče.

Pri ministrstvu mestna občina ni prodrla in zasluga za to gre dvema ministroma. Nobene sodbe ne izrečem o teh dveh ministrih in zlasti o ministru za javna dela Trnki. Eno pa rečem:

Bog nas varuj pred našimi češkimi ministri!

Na drugi strani pa se pripravlja inkorporacija Šiške in Zelene jame.

Mi bi proti temu, da se Ljubljana poveča, ne imeli prav ničesar ugovarjati, če bi mogli pritrčiti razlogom, ki jih navaja za to inkorporacijo naš kranski deželni odbor.

Toda, da bi prišla Ljubljana v Ši-

sko, ta zahteva ne izvira iz razlogov, da bi se Ljubljana povečala, marveč iz zahtev, da izgine iz volilnega okraja ljubljanske okolice cela vrsta volilcev, ki niso vseh večini našega deželnega zbora. Zato silijo sedaj v teh težkih časih Spodnjo Šiško in Zeleno jamo Ljubljani, ker je vendar več kakor gotovo, da bi morala Ljubljana za te nove dele žrtvovati več, kakor bi dobivala iz njih na dokladah.

Najhujša krivica pa se je zgodila mestni občini v deželnem zboru. — Lahko vam poročam, da je dosedanji naš dež. finančni minister dr. Lampe avanziral za deželnega finančnega mesarja. V ničemer drugem ne obstoja modrost teh gospodov, kakor da skušajo zavozne deželne finančne razmere ozdraviti na ta način, da zvale vsa bremena na tiste, ki nočejo voliti z njimi.

V deželnem odboru je pri oni priliki, ko so se posvetovali, kako bi se dala zamašiti velika luknja v deželnem gospodarstvu, vzklil naš deželni odbornik gosp. dr. Triller: Na ta način bodo plačevali samo prebivalci mest in trgov, samo tisti, ki z vami ne volijo! In dr. Pegan, ki je velika in modra luč v tabornu večine, je odgovoril: »Seveda; to ravno hočemo!«

Nočem izreči nobene kritike, naglašam pa: Vsaka stranka, ki hoče obstojati delj časa, mora biti oprta na čut pravičnosti in ljubezni do bližnjega, katero jim vendar predpisuje še katoliška vera. To pa, kar so storili oni, nima na sebi prav nič krščanske ljubezni, še manj pa pravičnosti, ki mora v upravi države povsod veljati. Naša ustava zahteva za vse državljane enake pravice in enaka bremena in na to našo ustavo je prisegel sam cesar. Proti temu principu naše ustave pa so grešili v deželnem zboru.

Cela modrost, ki so jo pokazali v deželnem zboru, je bila, da so povedali, da manjka denarja. Vtaknili so pest v naše žepce in jih polne zopet potegnili ven. To je krivica, proti kateri moramo ob vsaki priliki odločno ugovarjati. Kaj so sklenili, je vsakemu že znano.

Zvišanje doklad

je v prvi vrsti zadelo Ljubljano. Znano je, da so povišali doklade od 40%

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc. (Dalje.)

— Zdaj prihajata prijatelja. Zapajate gospa! Spomnite se, da izpolnim vsako obljubo. Tudi malega Jacquesa sem vam pripeljal nazaj. Tudi Gilberta vam pripeljem...

Šel je vstopivšima tovarišema, Grogardu in Le Balluju nasproti in jim je rekel:

— Ali je vse pripravljeno? Ali je oče Brindebois v restavraciji? Hitimo!

— Se ne izplača, je rekel Le Ballu.

— Kaj, se ne izplača?

— Zgodilo se je nekaj novega.

— Novega? Govori vendar!

— Daubrecq je izginil!

— He? Kaj mi poješ? Daubrecq — izginil?

— Da! Odpeljan je bil iz svoje hiše, pri belem dnevu odpeljan.

— Vraga! A kdo ga je odpeljal?

— Se ne ve... štiri moški...

tudi streljali so... Policija je na licu mesta... Prasville vodi preiskavo.

Lupin ni zinil besedice. Pogle-

dal je Klariso. Ta je vsa onemogla padla na fotelj. Tudi Lupin se je moral opreti ob stol, tako slabo so ga držale noge.

Daubrecq odpeljan — s tem je bilo uničeno zadnje upanje.

VII.

Čim so policijski prefekt, načelnik varnostne straže in preiskovalni sodnik zapustili Daubrecqovo hišo, ki so jo bili v vsi naglici, a popolnoma brez uspeha preiskali, je začel Prasville na svojo roko novo pregledovanje.

Preiskoval je še pisalno sobo in sledove velikega boja, ki se je tu vršil, ko mu je hišnica prinesla vizitnico, na kateri je bilo s svinčnikom zapisanih nekaj besed.

— Pripeljite to gospo sem, je naročil.

— Pa gospa ni sama, je menila hišnica.

— Naj pa pride še tisti, ki je z njo.

Hitro na to je prišla v sobo Klarisa Mergy in pripeljala seboj gospo da v preveliki črni in malo snažni suknji, ki se je vedel jako plašno in ni vedel kaj bi storil s svojim visokim klobukom, s svojim dežnikom in z rokavico, ki jo je imel v roki.

— Gospod Nicole, je gospa Mergy predstavila svojega spremljevalca, zasebni učitelj, ki podučuje mojega malega Jacquesa. Gospod

Nicole mi je tekem enega leta mnogokrat pomagal z dobrimi sveti. Tudi zgodovino kristalnega zamaška je on sestavil. Če ni nobene ovire, vas prosim, povejte meni in njemu, kako se je zgodilo, da je bil Daubrecq odpeljan... saj je naravno, da me to vznemirja in moti moje načrte... bržčas pa tudi vaše.

Prasville je Klarisi Mergy popolnoma zaupal, saj je poznal njeno sovražstvo do Daubrecqa in je cenil njeno pomoč pri iskanju kristalnega zamaška. Zato se ni prav nič branil, povečati vse, kar je vedel in spoznal iz indicij in iz pripovedovanja hišnice.

Stvar je bila pravzaprav lako enostavna.

Daubrecq je bil v procesu proti Gilbertu in Vaucherayu zaslišan kot priča in se je mudil v justični palači tudi pri zagovorih. Proti šesti uri je prišel domov. Hišnica je potrdila, da je prišel Daubrecq sam domov in da takrat ni bilo tujega človeka v hiši. Vendar je pa nekaj minut pozneje zaslišala glasno kričanje, potem ropot, kakor da se je vnel boj, potem streljanje ter končno videla, da so prišli po stopnicah štirje maskirani moški, ki so nesli Daubrecqa. Hiteli so čez vrt k železnici ograji in odprli vrata.

V tistem trenutku se je pred vrata pripeljal avtomobil. Može so vrgli Daubrecqa v voziček, sami pa so skočili, na kar je avtomobil z največjo hitrostjo odrinil.

— Kaj nista vedno dva detektiva pred hišo na straži? je vprašala Klarisa.

— Bila sta tudi zdaj, je potrdil Prasville. Toda stala sta kakih sto-pedeset metrov daleč od hiše, ves dogodek se je pa izvršil tako neverjetno hitro, da nista utegnili vmes poseči.

— Ta dva detektiva nista prav ničesar zapazila in ničesar našla?

— Ničesar... ali skoro ničesar... samo to-le.

— Kaj je pa to?

— To je košček slonove kosti, ki sta jo detektiva pobrala. V avtomobilu je bil namreč še en človek. Hišnik je videl, da je ta človek izstopil iz voza, ko so njegovi tovariši prinešli Daubrecqa. Ko je mož hotel zopet stopiti v voz, je nekaj padlo iz njegove roke. Pobral je to stvar hitro, a stvar se je najbrž razbila, kajti na tlaku je ostal ta-le košček slonove kosti.

— A kako so vendar tisti štirji moške prišli v to stanovanje? je vprašala Klarisa.

— Brez dvoma s ponarejenimi ključi. Zgodilo se je to brez dvoma popoldne, ko je bila hišnica odsotna. Skrili so se v stanovanju tem laglje, ker nima Daubrecq sedaj nobene služkinje. Vse kaže, da so se skrili v sosedni sobi, v obednici in od tam-kaj skočili na Daubrecqa, ko je prišel v to sobo. Razbito pohištvo priča, da je moral biti boj strahovit. Na

tleh smo našli ta-le veliki revolver, ki je Daubrecqova last. Ena kroglica je celo razbila zrcalo nad kaminom.

Klarisa se je obrnila k svojemu spremljevalcu, da naj tudi on pove svoje mnenje. Gospod Nicole, ki je s povešenimi očmi in ne da bi se ganil sedel na svojem stolu, je neprestano obračal svoj klobuk, kakor bi še vedno ne bil našel zanj primerne prostora. Prasville se je nasmešnil. Očividno je bil mnenja, da svetovalec gospe Klarise ni ravno moč prve vrste.

— Kaj ne, gospod, ta - le stvar je nekam temna, je menil Prasville.

— O, da, da... je pripoznal gospod Nicole, jako temna.

— Vi torej nimate kakega osebnega mnenja, kako bi se dala pojasniti?

— Hm, gospod Generalni tajnik, meni se zdi, da ima gospod Daubrecq mnogo sovražnikov.

— A, da, to je pa res!

— In meni se zdi, da so se proti njemu združili taki nasprotniki, ki jim je mnogo lažje na tem, da gospod Daubrecq izgine.

— Izvrstno, izvrstno, je s posmehom pritrdjeval Prasville. Stvar se jasni. Samo to bi bilo še treba, da nam namignete, v kateri smeri naj nadaljujemo svojo preiskavo.

— Ali ne mislite, gospod generalni tajnik, da bi ta košček slonove kosti, pobran na tleh...

(Dalje prihodnja.)

Nizke cene!

Kupujte in naročite suho, modno blago, perilo i. dr. pri

Zahtevajte vzorce!

LENASI

Ljubljana,
Štefanova ulica 4

&

Vseobecni trgovci.

GERKMAN.

"PRI TURKU"
Leon Adjimann
umetni krpalec (mašilec) iz Carigrada
za pristne orientalske in perzijske
preproge.

Zajamčeno dobra izvršitev in nizke cene.
Pisni pozivi na: Stari trg 22, II. nadst.

Sveže prav dobre 4022

jetrne in krvave klobase
vsak torek in petek.

Vedno fino praško blago, kakor šunke, razne
salame, hrenovke, prekajeno meso in kranj-
ske klobase priporočaJan Chalupnik, prekajalec, Stari
trg šte. 19, Ljubljana.

Dve meblovani sobi
vsaka z ločenim vodom se oddaja
v bližini obrtne šole Rimska cesta
št. 2/L. — Pisne ponudbe na
upravn. »Slov. Naroda«. 1120

Lepi orehi
zdravi, se dobijo 1106
veletrgovini Anton Kolenc
Celje.

Izložba vzorcev probkovih zamaškov
iz svetovnih tovarn C. A. Greinerja in sinova vsak dan na ogled

pri glavnem zastopstvu za vse jugoslovanske dežele
Ljubljana, Gledališka ulica št. 10, R. Jurič.Zamaški za steklenice od 90 vinarjev za 1000 kom. naprej. Na privatnike
se ne pošilja. 1130 En poskus — stalni odjemalec!

Kavarna
vse noč
odprta

LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 7.

CYCLES
KINTA
KCL

so splošno prijubjeni
ker so nedosežni v
teku in trpežnosti.
Zlagovolite si jih
ogledati ali zahte-
vajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.
Špeciálna trgovina s kolesi, av-
tomobili, motorji in posam. deli
Mehanična delavnica in garaža
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9-12

Popravila.

Modni salon
Stuchly - Maschke
LJUBLJANA

Zidovska ulica 3.

Prodaja damskih in otroških
klobukov. — Zlati klobuki.

Skladišče

pripravno tudi za garažo (prostor za
4 avtomobile) se odda takoj v Selen-
burgovi ulici št. 6. Več se poizve v
II. nadstropju. 1080

Tukajšnja podružnica neke prvovrstne in najboljše
uvpeljavljene inozemske zavarovalne družbe za
življenje sprejme

dva potovalna uradnika

ki morata biti reprezentativna in v stroko dobro vpeljana. Plača stalna in vi-
soka. — Ponudbe je pošiljati na poštni predal 23.

DRUŽBA „P. WERNIG“ BOROVLJE, KOROŠKO.

LOVSKE PUŠKE-
STRELJIVO. PO-
PRAVILA. REVOL-
VERJI. ITD. ITD.
„ CENIK 1914. „

Tiskopisni stroj (najnov. model)

„L. C. Smith & Bros“
je najpopolnejši in najboljši.

10 letno funkcijsko jamstvo.

Ugodno plačevanje v obrok h.
Stari stroji drugih sistemov se

vzamejo v plačilo Brezobz. razkazovanje Prospekt zastoj in franko.

THE REX CO., LJUBLJANA,
Šelenburgova ulica št. 7. — Telefon št. 38.

Zastopstvo pisalnih strojev „UNDERWOOD“ in „CORONA“.

Zaloga vseh potrebščin za pisalne stroje.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

Peter Kozina & K^o, Ljubljana, na Bregu.

Cena za gospode K 14.—, 17.—, 20.—
" " dame " 12.—, 15.—, 18.—
" " dečke ³⁶/₃₉ " 10.—, 12.—
" " otroke št. 22-25 26-28 29-31 32-35
K 5.— 6.— 7.— 8.—

Garantrana kakovost po teh cenah.

Cenejsre vrste od kron 1:50 naprej.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalka v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

Zivahna zveza z Ameriko. =

Delniška glavnica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje
(rente, zastavna pisma, dolnice, srečke
itd.) — Valute in devize. — Promese
k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice
ter na žire in tekoči račun.

Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.

Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomtira: menice, devize in fakture.
— Zavarovanje vredn. papirjev proti
kurzni izgubi. — Revizija žrebanja
srečk brezplačno. — Rembours-kredit.
— Borzna naročila. — Inkaso.